

Raadsvoorstel

**Onder embargo tot 24 mei 2013
13.15 uur i.v.m. persconferentie.**

Datum raadsvergadering	17-05-2013
Raadscommissie	F&V
Datum raadscommissie	12-06-2013
Bijlagen	1

Registratienr.	BD 13.3697326
Datum B&W besluit	23 mei 2013
Portefeuillehouder	Ton Schroor
Steller	Franke Hiemstra
Telefoon	7698
E-mail	franke.hiemstra@groningen.nl

Onderwerp

Financieel meerjarenbeeld 2014-2017

Concept raadsbesluit

De raad besluit het financieel meerjarenbeeld 2014-2017 als uitgangspunt te hanteren voor de ontwerpbegroting 2014

(Publieks-)samenvatting

In het financieel meerjarenbeeld geven we aan wat de verwachte financiële ontwikkelingen zijn in de komende jaren. We presenteren een financieel meerjarenbeeld in het voorjaar en een geactualiseerde versie in de gemeentebegroting. In het voorjaar maken we een eerste schatting van de financiële ruimte. De financiële ruimte wordt beïnvloed door de ontwikkeling van het gemeentefonds, de loon- en prijsstijgingen, renteontwikkelingen, de opbrengst van de gemeentelijke belastingen en overige mee- en tegenvallers.

Inleiding

De raad stelt jaarlijks een financieel meerjarenbeeld vast als kader voor het opstellen van de ontwerp gemeentebegroting.

Beoogd resultaat

Wij vragen de raad het financieel meerjarenbeeld 2014-2017 vast te stellen als kader voor het opstellen van de ontwerp gemeentebegroting 2014.

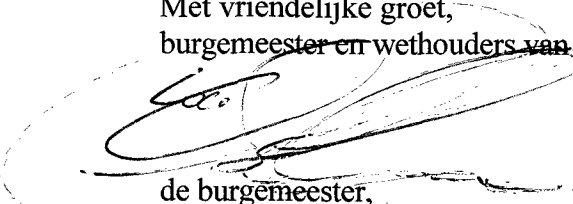
Kader

De raad stelt jaarlijks een financieel meerjarenbeeld vast als kader voor het opstellen van de ontwerpbegroting.

Realisering en evaluatie

We presenteren een geactualiseerde financieel meerjarenbeeld 2014-2017 in de ontwerp gemeentebegroting

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

25

Financieel Meerjarenbeeld 2014-2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Uitgangspunten in het meerjarenbeeld	3
3. Verschil met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2013	5
Bijlage: Toelichting op de categorieën	8

1. Inleiding

In het financieel meerjarenbeeld geven we aan wat de verwachte financiële ontwikkelingen zijn in de komende jaren. We presenteren een financieel meerjarenbeeld in het voorjaar en een geactualiseerde versie in de gemeentebegroting. In het voorjaar maken we een eerste schatting van de financiële ruimte. De financiële ruimte wordt beïnvloed door de ontwikkeling van het gemeentefonds, de loon- en prijsstijgingen, renteontwikkelingen, de opbrengst van de gemeentelijke belastingen en overige mee- en tegenvallers.

De effecten van het Regeerakkoord en de september- en decembercirculaire 2012 op het gemeentefonds zijn verwerkt in het meerjarenbeeld. Eind mei verschijnt naar verwachting een nieuwe gemeentefonds circulaire, de effecten hieruit verwerken we in de gemeentebegroting. Het meerjarenbeeld is daarnaast geactualiseerd met de rente effecten en de autonome ontwikkelingen (nominale compensatie, en dergelijke) die op de gemeente afkomen.

Het geactualiseerde meerjarenbeeld ziet er als volgt uit:

	(bedragen x € 1.000)				
	2013	2014	2015	2016	2017
Saldo mijb bij begroting 2013	0	1.107	15.777	17.498	13.145
Nieuw meerjarenbeeld	1.615	15.756	8.326	5.931	3.617
Verschil	1.615	14.649	-7.451	-11.567	-9.528

In 2014 is het meerjarenbeeld verbeterd met 14,6 miljoen euro ten opzichte van de begroting 2013. Dit wordt grotendeels verklaard door het vervallen van het bij de begroting 2013 gereserveerde risicobedrag voor aanvullende rijksbezuinigingen van 10 miljoen euro in 2014. De door het rijk vastgestelde bezuinigingen vanuit het regeerakkoord zijn in het meerjarenbeeld verwerkt, hierdoor kan de risicoreservering vervallen. Het resterende voordeel wordt veroorzaakt door effecten vanuit de september- en decembercirculaire van het gemeentefonds en overige autonome ontwikkelingen. De verslechtering van het meerjarenbeeld in de periode 2015-2017 wordt verklaard door de kortingen opgenomen in het regeerakkoord in deze jaren. De verschillen lichten we in hoofdstuk 3 toe.

2. Uitgangspunten in het meerjarenbeeld

Om te komen tot een eenduidig meerjarenbeeld is een aantal uitgangspunten vastgesteld. Deze uitgangspunten worden in dit hoofdstuk uiteen gezet.

Algemeen

Als extra budget nodig is werkt dit kostenverhogend. Daarom wordt dit weergegeven als een negatief bedrag. Extra inkomsten en besparingen worden als positieve bedragen weergegeven. De bedragen in de verschillende jaren geven de mutatie aan ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit betekent dat een structurele mutatie alleen in het beginjaar wordt aangegeven en dat incidentele mutaties in het daaropvolgende jaar moeten worden teruggedraaid. Alle bedragen in de tabellen zijn in duizendtallen tenzij anders wordt vermeld.

Autonome ontwikkelingen

Het uitgangspunt is dat in het meerjarenbeeld wordt aangegeven hoe de financiële ruimte zich ontwikkelt in de komende jaren bij ongewijzigd beleid van de gemeente. Alleen autonome ontwikkelingen worden in het meerjarenbeeld opgenomen. Voor autonome ontwikkelingen worden twee criteria gehanteerd:

- de ontwikkeling is, voor de gemeente, niet beïnvloedbaar bij ongewijzigd beleid;
- de (negatieve) financiële gevolgen van de ontwikkeling kunnen niet door de organisatie zelf worden opgevangen, bijvoorbeeld door het verhogen van de tarieven.

Niet in het Meerjarenbeeld worden opgenomen:

- Prijsstijgingen; er wordt per dienst een nominale vergoeding verstrekt
- Organisatiekosten; deze dienen te worden bekostigd uit efficiencyverbeteringen
- PM-posten; posten die niet kwantificeerbaar zijn, kunnen niet worden meegenomen.

Extra beleid voorgaande jaren

In het meerjarenbeeld is de inzet van de extra beleidsgelden uit voorgaande jaren voor de komende jaren verwerkt.

Raming incidentele inkomsten

De rente op reserves van voldoende omvang wordt incidenteel geraamd.

Nominale ontwikkelingen

De huidige CAO voor gemeentebambtenaren loopt tot 1 januari 2013. De nominale ontwikkelingen voor 2014 zijn gebaseerd op een inschatting van de CAO voor 2014 (voor 2014 houden we rekening met een nullijn voor de lonen), loonkosten, werkgeverslasten en inflatie. Het percentage is een gemiddelde van de loonmutatie (80%) en de prijsmutatie (20%). Hierop wordt nog een correctie van 0,13% toegepast om deze wijze van compensatie te kunnen bekostigen. Hieruit volgt de volgende nominale compensatie:

Compensatie	Percentage	Totaal
CAO-verhoging	0,00%	
Incidentele beloning	0,57%	
Sociale lasten	0,50%	
<i>Totale loonmutatie</i>		<i>1,07%</i>
<i>Prijsmutatie</i>		<i>1,75%</i>
<i>Correctie</i>		<i>-0,13%</i>
<i>Nominale compensatie</i>		<i>1,08%</i>

OZB

Conform bestaand beleid wijzigt de OZB met de nominale ontwikkelingen gecorrigeerd met de nacalculaties over de twee voorgaande jaren.

Het stijgingspercentage OZB 2014 is zonder nacalculatie 1,08%. Dit percentage gecorrigeerd met de nacalculatie over 2012 en 2013 komt uit op 1,40%. De reguliere volumegroei bedraagt (afgerond) 0,5%. De totale groei van de ozb-opbrengst komt hiermee op 1,90% ten opzichte van 2013 (zie ook onderstaande tabel).

		2014
Reguliere tariefstijging 2014	1,08%	
Nacalculatie 2012 (3,67% i.p.v. 3,77%)	-0,10%	
Nacalculatie 2013 (1,38% i.p.v. 0,96%)	0,42%	
Totaal tariefstijging 2014		1,40%
Reguliere volumegroei		0,50%
Totaal opbrengststijging 2014		1,90%

Algemene uitkering

De actualisatie van de algemene uitkering is gebaseerd op de laatst ontvangen gemeentefonds circulaire en het regeerakkoord. De laatst ontvangen circulaire betreft de decembercirculaire 2012.

Nieuwe informatie over de ontwikkeling van de accessen wordt verwacht in de circulaire over het gemeentefonds die in mei 2013 verschijnt. Naar verwachting zal hierin ook nadere informatie worden opgenomen over de stand van zaken van de aangekondigde herverdeling van het gemeentefonds.

3. Verschil met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2013

Het laatste meerjarenbeeld is opgesteld ten tijde van de begroting 2013-2016. Het nu voorliggende meerjarenbeeld is gebaseerd op de nieuwste inzichten en wijkt dus af van de vorige raming. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Het financiële meerjarenbeeld is in 2014 verbeterd ten opzichte van het meerjarenbeeld zoals dat is opgenomen in de begroting 2013. Vanaf 2015 is het meerjarenbeeld verslechterd. De verschillen bedragen op totaalniveau per jaar:

	2014	2015	2016	2017
Saldo mjb bij begroting 2013	1.107	15.777	17.498	13.145
Nieuw meerjarenbeeld	15.756	8.326	5.931	3.617
Verschil	14.649	-7.451	-11.567	-9.528

De afwijkingen per jaar bestaan uit de volgende onderdelen, welke achtereenvolgens zullen worden toegelicht:

	2014	2015	2016	2017
Effect voorgaand jaar	0	14.649	-7.451	-11.567
1 Nominale compensatie belastingen	174	-1	-1	39
2 Nominale compensatie	0	200	200	200
3 Rente effecten	1.563	-2.170	1.009	-518
4 Vrijval kapitaallasten ROEZ	125	-125	0	0
5 Concernmengpercentage BTW	-250	0	0	
6 September- en decembercirculaire 2012 gemeentefonds	3.869	-1.321	-2.891	3.807
7 Inschatting gevolgen regeerakkoord	-2.332	-8.683	-2.433	-1.482
8 Ontwikkeling uitkeringsbasis	1.500	0	0	0
9 Vervallen risico aanvullende rijksbezuinigingen	10.000	-10.000	0	0
10 Overige ontwikkelingen	0	-1	1	-7
Totaal verschil	14.649	-7.451	-11.567	-9.528

1. Nominale compensatie belastingen (voordeel 174 duizend euro)

De actualisatie van de nominale compensatie leidt tot een hogere opbrengst van de belastingen. De tariefstijging voor 2014 wordt vastgesteld op 1,4%. Dit is inclusief de nacalculaties over 2012 (-0,1%) en 2013 (+ 0,42%).

2. Nominale compensatie

De nominale compensatie voor 2014 bedraagt 1,1%. In de vorige begroting werd eveneens uitgegaan van een stijgingspercentage van 1,1%. Door volume effecten (een lagere basis waarover compensatie dient te worden verstrekt) ontstaat een structureel voordeel van 100 duizend euro vanaf 2014. Het percentage over 2011 wordt definitief vastgesteld op 1,27%. Dit levert een structureel voordeel op van 600 duizend euro. Het percentage over 2012 wordt nu vastgesteld op 3,67%. Dit levert een structureel voordeel op van 200 duizend euro. Hiertegenover staat een nadeel van 900 duizend euro als gevolg van een stijging van de nominale compensatie over 2013 tot 1,38%. Deze vier actualisering leiden per saldo tot een actualisatiebedrag van nul in 2014.

Het voordeel vanaf 2015 (een jaarlijks met 200 duizend euro oplopend bedrag) ontstaat door hetzelfde volume effect dat in 2014 optreedt.

3. Rente effecten (voordeel 1,6 miljoen euro)

Het voordeel op de rente effecten in 2014 van 1,563 miljoen euro bestaat uit meerdere componenten. Op basis van volume inschattingen (van o.a. reserves, voorzieningen, investeringen, e.d.) wordt een lagere rente opbrengst verwacht van 442 duizend euro ten opzichte van 2013.

Jaarlijks begroten we de incidentele vrijval die ontstaat als gevolg van het niet toerekenen van rente aan reserves en voorzieningen die van voldoende omvang zijn. In 2014 verwachten we hierdoor een voordeel van 1,5 miljoen euro. De verlaging van het ROP met 0,15% levert lagere kapitaallasten op, dit zorgt voor een voordeel van 594 duizend euro.

Bij de jaarrekening 2011 is de reserve Waterbedrijf vrijgevallen in de algemene middelen. De rente over deze reserve werd ingezet ter dekking van de kapitaallasten van de aandelen Waterbedrijf. De dekking van deze kapitaallasten vindt nu plaats vanuit de algemene middelen. Dit levert een nadeel op van 82 duizend euro.

4. Vrijval kapitaallasten ROEZ (voordeel 125 duizend euro)

Bij de dienst ROEZ is jaarlijks sprake van vrijval op kapitaallasten. Deze vrijval ontstaat onder andere door het later gereedkomen van investeringen dan gepland. In 1997 is afgesproken dat een deel (937 duizend euro) van deze vrijval ingezet wordt voor G-Kracht en het Structuurplan. Het overige valt jaarlijks incidenteel vrij ten gunste van de algemene middelen. Voor 2014 wordt een incidentele vrijval van 125 duizend euro verwacht.

5. Concernmengpercentage BTW (nadeel 250 duizend euro)

De belastingdienst heeft in haar onderzoek over 2003-2010 geconstateerd dat de btw op de indirecte kosten bij een aantal organisatieonderdelen op basis van een concernmengpercentage dient te worden nagecalculeerd. Als gevolg van toepassing van het concernmengpercentage ontstaat een structureel tekort van circa 250 duizend euro.

6. September- en decembercirculaire 2012 gemeentefonds (voordeel 3,9 miljoen euro)

Naast aanpassingen in de accressen volgen twee overige ontwikkelingen uit de september- en decembercirculaire 2012 gemeentefonds die van invloed zijn op het saldo van het meerjarenbeeld:

- Uit de september- en decembercirculaire 2012 blijkt een stijging van het accres in 2014. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een aantal verwachte pieken in infrastructurele werken bij het rijk in 2014. Door de 'trap op, trap af' systematiek stijgt het accres hierdoor. Voor Groningen betekent dit een voordeel van 4 miljoen euro in 2014.
- De rijkskorting op de kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders is niet volledig doorgegeven aan de sector, omdat het budget daarvoor bij de sector ontoereikend is. Hierdoor komt structureel 100 duizend euro ten laste van het meerjarenbeeld
- In verband met een snellere groei van de uitkeringsbasis dan eerder meegenomen in de ramingen van het gemeentefonds voor de jaren 2015 en 2016 (aantal inwoners, uitkeringsontvangers, woonruimten, e.d.) heeft het rijk de uitkering voor de jaren 2015 en 2016 neerwaarts bijgesteld.

7. Inschatting gevolgen regeerakkoord (nadeel 2,3 miljoen euro)

Naast de accresaanpassingen blijkt uit het regeerakkoord dat het rijk twee specifieke kortingen doorvoert op het gemeentefonds:

- Als gevolg van de genomen maatregelen in het regeerakkoord stijgt het accres in 2014, waarna het daalt vanaf 2015. Voor Groningen betekent dit een voordeel van 168 duizend euro in 2014.
- Het budget voor onderwijshuisvesting wordt landelijk afgeroomd met 256 miljoen euro vanaf 2015. Voor Groningen betekent dit een korting van 3,6 miljoen euro vanaf 2015
- Het rijk voert een korting door op het gemeentefonds van 200 miljoen euro in 2014, oplopend tot 550 miljoen euro vanaf 2015, in verband met het tekort dat het rijk heeft op het BTW compensatiefonds. Voor Groningen betekent dit een korting van 2,5 miljoen euro in 2014 oplopend tot 6,9 miljoen euro vanaf 2015.

8. Ontwikkeling uitkeringsbasis (voordeel 1,5 miljoen euro)

Uit de circulaire en overzichten van het gemeentefonds, ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken, blijkt dat de stad Groningen harder groeit dan Nederland in zijn geheel. Het aandeel van Groningen in de algemene uitkering wordt hierdoor groter. Dit leidt tot een structureel voordeel van ongeveer 1,5 miljoen euro.

9. Vervallen risico aanvullende rijksbezuinigingen (voordeel 10 miljoen euro)

In de begroting 2013 is voor aanvullende rijksbezuinigingen een risicobedrag van 10 miljoen euro opgenomen in 2014. De door het rijk vastgestelde bezuinigingen vanuit het regeerakkoord zijn in het meerjarenbeeld verwerkt (zie punt 7). De risicoreservering van 10 miljoen euro in 2014 kan hierdoor vervallen.

10. Overige ontwikkelingen

De overige ontwikkelingen bestaan uit autonome tegenvallers en meevallers van de verschillende diensten.

Bijlage

Toelichting op de categorieën

Het meerjarenbeeld is opgebouwd uit verschillende onderdelen. In dit hoofdstuk wordt per onderdeel een toelichting gegeven op de nieuwe ontwikkelingen.

Het onderstaande overzicht laat de ontwikkeling van de verschillende categorieën in het meerjarenbeeld 2014 -2017 zien. De bedragen in 2014 zijn de mutaties ten opzichte van de gemeentebegroting 2013. In de volgende jaren zijn de bedragen steeds mutaties ten opzichte van het jaar ervoor. De categorieën worden hieronder afzonderlijk weergegeven en toegelicht.

		2014	2015	2016	2017
	Saldo Meerjarenbeeld voorgaand jaar	1.107	15.777	17.498	13.145
1.	Autonome ontwikkelingen	-1.592	-2.844	-3.266	-3.232
2.	Rente-effecten	2.668	-2.615	-571	-270
3.	Diensten	-3.435	7.420	-365	-737
4.	Uitkeringen Gemeentefonds	11.300	-17.192	2.208	2.325
5.	Dekking BCF/Schone lei	-400	-400	-400	-400
6.	Bezuinigingen	6.160	-3.000	0	0
7.	Terugramen incidentele dekking	-91.571	-13.514	0	0
8.	Budgetten nieuw beleid	92.625	24.714	0	0
	Saldo Meerjarenbeeld	15.756	8.326	5.931	3.617

Ad 1 Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen	2014	2015	2016	2017
Terugloop kapitaallasten:	226	671	222	228
Nominale compensatie	-2.900	-4.900	-4.900	-4.900
Belastingen	1.082	1.385	1.412	1.440
Autonome ontwikkelingen	-1.592	-2.844	-3.266	-3.232

Terugloop kapitaallasten (voordeel 226 duizend euro)

Met 'terugloop kapitaallasten' wordt bedoeld de structurele vermindering van kapitaallasten als gevolg van jaarlijks afnemende rentebetalingen (bij lineaire afschrijvingen), na afloop van de afschrijvingsperiode beschikbaar komende afschrijvingsbedragen en de beschikbaar komende annuïteit na de afschrijvingsperiode. De budgettaire verantwoordelijkheid voor routine-investeringen ligt volledig bij de diensten. Dit betekent dat de terugloop van de kapitaallasten van de routine-investeringen bij de diensten blijft en dat er geen bedragen meer worden verstrekt voor nieuwe routine-investeringen. De in het meerjarenbeeld opgenomen terugloop, van 226 duizend euro voor 2014, betreft dus alleen terugloop van kapitaallasten voor investeringen in het kader van extra beleid. Vanaf 2014 wordt rekening gehouden met de terugloop van kapitaallasten als gevolg van de nieuwbouw van SOZawe. De forse toename van de vrijval in 2015 wordt verklaard door het aflopen van een annuïtaire afschrijving (Eemspoort).

Nominale compensatie (nadeel 2,9 miljoen euro)

De diensten worden door het concern jaarlijks gecompenseerd voor ontwikkelingen als gevolg van de wijzigingen in de lonen en prijzen. De compensatie geschiedt op basis van een systeem van nominale bijstelling. De loonkostenmutatie bestaat uit de effecten van de CAO voor gemeenteambtenaren, sociale lastenmutatie en incidenteel loon (beperkt tot 0,57%). De prijsmutatie is gebaseerd op de prijsmutatie materiële overheidconsumptie. Bij de compensatie wordt rekening gehouden met de loon- en prijsgevoeligheid van de dienstbegrotingen.

De nominale compensatie bestaat uit drie onderdelen. Ten eerste de uitkomst van de definitieve compensatie over het jaar 2012. Ten tweede de actualisatie van de nominale compensatie over 2013. En tenslotte de berekening van de nominale compensatie voor de jaren 2014 en verder. De nacalculatie over 2012 en 2013 is gebaseerd op informatie van het CPB van maart 2013. De nominale ontwikkelingen voor 2014 zijn gebaseerd op een actuele inschatting van de CAO, loonkosten, werkgeverslasten en inflatie. Voor 2014 gaat we uit van een nullijn voor de lonen, vanaf 2015 houden we rekening met een jaarlijkse stijging van 1%.

Belastingen (voordeel 1,082 miljoen euro)

Bij de wijziging van de belasting tarieven is uitgegaan van 1,08% conform het percentage van de nominale compensatie voor 2014 en verder. Rekening houdend met de nacalculatie over 2012 en 2013 komt het stijgingspercentage voor 2013 uit op 1,4%.

Op basis van rekeningresultaten uit de afgelopen jaren blijkt dat we jaarlijks rekening kunnen houden met een stijging van de ozb-opbrengsten van 300 duizend euro in verband met groei van de stad. Per saldo levert dit een hogere belasting opbrengst op van 1,1 miljoen euro in 2014.

Ad 2. Rente-effecten

Wij gaan er vanuit dat de korte rente de komende periode laag blijft op een niveau van 0,50%. De lange rente daalt met 0,05% ten opzichte van 2013 tot 3,30% in 2014. Het ROP daalt met 0,15% naar 3,20% in 2014. De consequenties van deze ontwikkelingen voor het meerjarenbeeld zijn als volgt:

Meerjarenbeeld Concern Treasury	2014	2015	2016	2017
Totaal lang vermogen Concern Treasury	606	-1.317	-675	-369
Totaal kort vermogen Concern Treasury	-437	0	0	0
ROP	594	0	0	0
Rente afdracht R&V (voldoende omvang)				
- terugramen stelpost 2013	417	0	0	0
- incidentele stelpost 2014	1.460	-1.460		
Mismatch -financiering	75	50	0	0
Compensatie rentevershil Essent (BSD)	0	89	79	89
Aanpassing rente toerekening aan investeringen	35	23	25	10
Compensatie i.v.m. vervallen reserve Waterbedrijf	-82			
Totaal	2.668	-2.615	-571	-270

Dit beeld komt tot stand op basis van de volgende rentepercentages:

Gehanteerde rentepercentages	2013	2014
Rente langlopende leningen	3,35%	3,30%
Rente reserves en voorzieningen	1,85%	1,70%
ROP	3,35%	3,20%
Exploitatie credit	1,35%	1,35%
Exploitatie debet	3,60%	3,60%
Rekening courant faciliteit derden	1,00%	0,50%

De percentages van 2014 worden ook toegepast op de volgende jaren, met uitzondering van de rente langlopende leningen. Vanaf 2015 rekenen we met 3,60%.

De rente effecten zijn nog niet volledig verwerkt. In juni zijn de uitkomsten van de liquiditeitsprognoses van de diensten bekend. Deze rente-effecten, op basis van volume wijzigingen, nemen we mee bij het opstellen van de begroting 2014.

Lang vermogen (voordeel 606 duizend euro)

Evenals in 2013 wordt het ROP vastgesteld met een verwacht resultaat van nul over vier jaar (waarbij conform de bestaande afspraken geen rekening wordt gehouden met de reserve RSP).

In 2014 wordt nog steeds gerekend met een relatief lage rente voor nieuwe langlopende leningen. Dit leidt tot lagere financieringskosten die een voordeel opleveren van 606 duizend euro.

Eén van de veronderstellingen in het gehanteerde rekenmodel is dat het weerstandsvermogen in 2014 naar een ratio 0,8 wordt gebracht.

Vanaf 2015 kunnen we niet langer profiteren van de beschikbaarheid van de reserve RSP. We gaan er vanuit dat we medio 2015 onze gemeentelijke bijdrage RSP voldoen.

Kort vermogen (nadeel 437 duizend euro)

Het saldo bij kort vermogen betreft het verschil tussen wat Concern Treasury aan rentevergoedingen ontvangt van en betaalt aan externen. In het laatste kwartaal 2012 is de korte rente nogmaals flink lager geworden. Een renteverlaging naar 0,50% levert een nadeel op.

ROP (voordeel 594 duizend euro)

Er is sprake van concernfinanciering welke uitgevoerd wordt door Concern Treasury. Concern Treasury maakt gebruik van het renteomslagpercentage (ROP) om de kosten van de kapitaalverstrekkingen aan

de diensten toe te rekenen. Het ROP is een weergave van de gemiddelde rentekosten van de leningenportefeuille van Groningen. Het ROP daalt met 0,15% in 2014, dit levert een voordeel op van 594 duizend euro in 2014.

Stelpost rente reserves en voorzieningen (voordeel 1,877 miljoen euro)

Bij de reserves die van voldoende omvang zijn, wordt de rentevergoeding niet toegevoegd aan de reserve maar vloeit terug naar de algemene middelen. In het meerjarenbeeld houden we alleen in de eerste jaarschijf rekening met deze opbrengst, omdat deze post wegvalt zodra de reserves worden ingezet. Bij de begroting 2012 hebben we besloten ook de verwachte opbrengst voor 2013 (2 miljoen euro) in de begroting op te nemen. Bij het opstellen van de begroting 2013 bleek dat de opbrengst in 2013 1,583 miljoen euro bedraagt. Dit levert een nadeel op van 417 duizend euro in 2013. Dit nadeel wordt in voorliggend meerjarenbeeld in 2014 teruggedraaid. Vervolgens wordt de stelpost voor 2014 opgevoerd (1,46 miljoen euro). Het nadeel ontstaat door een lagere stand van de reserves dan vorig jaar aangenomen. Per saldo een voordeel van 1,877 miljoen euro.

Mismatch-financiering (voordeel 75 duizend euro)

In principe wordt aan de korte financieringsbehoefte voldaan door kort geld aan te trekken (zoals banktegoed). Als er een langere financieringsbehoefte is, wordt deze met lang geld gedekt (bijvoorbeeld een langlopende lening). Een gedeelte van de kortlopende financieringsmiddelen is echter altijd aanwezig, de zogenoemde ijzeren voorraad. Omdat deze ijzeren voorraad aan korte middelen altijd beschikbaar is, kan deze ingezet worden voor de lange financieringsbehoefte. Kort geld wordt dan voor lange financiering gebruikt. Dit noemen wij mismatchfinanciering. Omdat de rente op kort geld afwijkt van de rente op lang geld levert de mismatchfinanciering een resultaat op. Dit resultaat is afhankelijk van het verschil tussen het rentepercentage lang en kort geld (spread genoemd) en van de omvang van de ijzeren voorraad. Het voordeel ontstaat doordat voor een bedrag van 16,79 miljoen euro kort geld kan worden gebruikt in plaats van lang geld. Dit voordeel komt uit op 470 duizend euro (2,8% van 16,79 miljoen euro). Dit betekent een verhoging van 75 duizend euro ten opzichte van 2013.

Compensatie renteverskil Essent (BSD)

De lening aan Enexis en de general escrowregeling die is ontstaan uit de verkoop van Essent, staan bij de Bestuursdienst op de balans. Vanuit Concern Treasury worden hier rentekosten aan toegerekend. De Bestuursdienst wordt vanuit het meerjarenbeeld voor deze rentekosten gecompenseerd. Doordat Enexis in 2015 en 2016 een deel van de lening aflost daalt de benodigde vergoeding ieder jaar.

Aanpassing rente toerekening aan investeringen (voordeel 35 duizend euro)

In september 2010 hebben we de rentesystematiek aangepast. In plaats van rekening te houden met de verwachte rente op de kapitaalmarkt, houden we nu direct rekening met het ROP. Dit sluit aan bij de werkelijke kosten die aan de investering worden doorberekend. In het meerjarenbeeld wordt het investeringsbudget vervolgens jaarlijks aangepast met de mutatie in het ROP. Doordat het ROP in 2014 met 0,15% daalt ten opzichte van 2013 kunnen de investeringsbudgetten neerwaarts worden bijgesteld. Dit levert voor 2014 een voordeel op van 35 duizend euro in het meerjarenbeeld.

Compensatie in verband met vervallen reserve Waterbedrijf (nadeel 82 duizend euro)

Bij de jaarrekening 2011 is de reserve Waterbedrijf vrijgevallen in de algemene middelen. De rente over deze reserve werd ingezet ter dekking van de kapitaallasten van de aandelen Waterbedrijf. De dekking van deze kapitaallasten vindt nu plaats vanuit de algemene middelen.

Ad 3. Diensten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle ontwikkelingen bij de verschillende diensten. Alle ontwikkelingen worden vervolgens toegelicht. Alle nieuwe ontwikkelingen ten opzichte van het meerjarenbeeld 2013-2016 zijn gearceerd aangegeven.

Diensten	2014	2015	2016	2017
DIA				
Verkiezingen		169		
Verkiezingen (terugbetaling storting in res vanuit jaarrek 2010)		-125		
Fiscalisering vergoeding stembureauleden	-53	35		
HVD				
Bijdrage H&OG ivm groei inwonertal	-70	-70	-70	
Versterkt pensioen/ FLO/ levensloop	47	-83	133	
Jongerenhuisvesting: brandveiligheidscheck KVH-panden	70			
<i>Zichtbare schakel</i>		229		
<i>WE CAN Young</i>		20		
MD				
Afbouwregeling overwerk	38			
Bodemsanering		542		
Oprichtingskosten RUD	300			
OCSW				
Transitiekosten decentralisatie AWBZ naar Wmo	289			
Eigen kracht	50			
ROIEZ				
<i>Vrijval kapitaallasten ROEZ</i>	-375	-125		
Actualiseren bestemmingsplan Binnenstad	-40	-5	45	
Jongerenhuisvesting: aanpak illegale kamerverhuurpanden		400		
Extra vrijval regio Groningen-Assen		-116		
Nationale gebiedsontwikkeling			280	
Basisregistratie Grootchalige Topografie	25	75		
SOZAWE				
Aantal bijstandsccliënten	-604	-223	-3	
actualisatie armoedebestrijding	-94	-38	-34	
actualisatie formatie	-661	-243		
Vrijval kapitaallasten nieuwbouw Europapark	-1.443			
BD				
Afwikkeling reserve EGG/ GKB	-15	-15	-15	-15
Dividend Enexis	-1.361			
Storting dividend Enexis in reserve RSP	1.361			
Dividend Attero	-172			
Storting dividend Attero in reserve RSP	172			
Rente lening Enexis	-818			
Storting rente lening Enexis in reserve RSP	818			
Vermindering politieke ambtsdragers		1.235		
ISV vervalt vanaf 2015		6.412		

CONCERN

Areaaluitbreiding RO/EZ en MD	-519	-540	-562	-579
Areaaluitbreiding OCSW / HVD	-129	-134	-140	-144
LHBT-emanipatiebeleid		20		
Concormengpercentage BTW	-250			
Totaal diensten	-3.435	7.420	-365	-737

DIAVerkiezingen

Vanaf 2011 is rekening gehouden met een jaarlijkse extra dotatie aan de reserve Verkiezingen van 169 duizend euro om het negatieve saldo in de reserve op te heffen. Vanaf 2015 is de reserve weer van voldoende omvang om de extra storting van 169 duizend euro te kunnen laten vervallen.

In het boekjaar 2010 hebben we een bedrag van 500 duizend euro in de reserve Verkiezingen gestort om een onrechtmatigheid op de reserve op te heffen (de reserve had een negatief saldo). De DIA betaalt deze extra storting in drie jaar terug, 250 duizend euro in 2012, 125 duizend euro in 2013 en 125 duizend euro in 2014.

Fiscalisering vergoeding stembureauleden (nadeel 53 duizend euro)

Naar aanleiding van een onderzoek naar de fiscale aspecten van personele vergoedingen en verstrekkingen zijn onder meer de vergoedingen aan externe stembureauleden onderzocht. In het bijzonder is hier gekeken of de gemeente als inhoudingsplichtige is aan te merken. Ten aanzien van de huidige systematiek loopt de gemeente een risico.

Vanaf 2012 is deze systematiek aangepast. Hierbij treedt de gemeente in het vervolg op als inhoudingsplichtige. De kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen ongeveer 17,5 duizend euro per verkiezing. In 2014 staan er drie verkiezingen gepland. Dit levert een nadeel op van 52,5 duizend euro in 2014. In 2015 staat 1 verkiezing gepland, de vergoeding kan hierdoor in 2015 worden teruggebracht met 35 duizend euro.

HVDBijdrage H&OG ivm groei inwonertal (nadeel 70 duizend euro)

De bijdrage van de Gemeente Groningen aan de H&OG is gebaseerd op het aantal inwoners. De stijging van het aantal inwoners is naar boven bijgesteld. Een jaarlijkse stijging van het aantal inwoners leidt tot een hogere jaarlijkse bijdrage.

FLO/ Levensloop (voordeel 47 duizend euro)

Per 1 januari 2006 zijn de FLO regelingen afgeschaft (voor nieuwe medewerkers) en is een (overgangs)regeling voor het zittende personeel gemaakt. In deze regeling wordt levensloop opgebouwd die in de periode van het 59ste tot het 62ste levensjaar uitkering voor levensonderhoud moet geven. De kosten worden jaarlijks herberekend op basis van onder andere het aantal verwachte medewerkers dat recht heeft op de regeling en de af te dragen premies.

De overgang van de brandweer naar de Veiligheidsregio heeft gevolgen voor de FLO regeling. Op dit moment worden deze gevolgen in beeld gebracht. Totdat deze gevolgen volledig in beeld zijn houden we de reeks aan zoals die opgenomen is in het meerjarenbeeld 2013-2016.

Jongerenhuisvesting: brandveiligheidscheck kamerverhuurpanden (voordeel 70 duizend euro)

Begin 2011 is besloten de HVD voor de jaren 2012 en 2013, in het kader van het thema 'Jongerenhuisvesting', jaarlijks 70 duizend euro beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van een brandveiligheidscheck bij kamerverhuurpanden. De dekking komt vanuit extra opbrengsten vanuit het gemeentefonds. In 2014 wordt de extra bijdrage teruggedraaid.

Zichtbare schakel

In het kader van het project 'Zichtbare schakel' ontvangen we vanuit het rijk voor de jaren 2013 en 2014 jaarlijks 229 duizend euro. Deze decentralisatie uitkering wordt ontvangen via het

gemeentefonds en eindigt in 2015. De bijdrage aan de HVD wordt vanaf 2015 teruggedraaid. Tegenover dit (concern)voordeel in 2015 staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds in 2015. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld in 2015.

WE CAN Young

In het kader van het project 'WE CAN Young' ontvangen we vanuit het rijk voor de periode 2012-2014 jaarlijks 20 duizend euro. Deze decentralisatie uitkering wordt ontvangen via het gemeentefonds en eindigt in 2015. De bijdrage aan de HVD wordt vanaf 2015 teruggedraaid. Tegenover dit (concern)voordeel in 2015 staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds in 2015. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld in 2015.

MD

Afbouwregeling overwerk (voordeel 38 duizend euro)

In verband met het grotere beroep op medewerkers om werkzaamheden te verrichten buiten de dagdiensturen is een andere werkwijze ten aanzien van overuren overeengekomen. Aan deze nieuwe regeling zijn overgangskosten verbonden. Deze kosten bedragen in totaal 750 duizend euro. Hiervan komt 50% ten laste van de afvalstoffenheffing. De andere 50% komt ten laste van beheer openbare ruimte en bedrijfsafval.

Hiervoor is in het meerjarenbeeld een bedrag van 150 duizend euro verwerkt ingaande 2010 en aflopend met 37,5 duizend euro per jaar.

Bodemsanering

De Milieudienst ontvangt in het kader van de wet bodembescherming een decentralisatie uitkering 'Bodemsanering'. Deze decentralisatie uitkering wordt ontvangen via het gemeentefonds en eindigt in 2015. De bijdrage aan de milieudienst wordt vanaf 2015 teruggedraaid. Tegenover dit (concern)voordeel in 2015 staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds in 2015. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld in 2015.

Oprichtingskosten Regionale omgevingsdiensten (voordeel 300 duizend euro)

We worden verplicht alle uitvoerende taken op milieugebied onder te brengen bij een RUD. De oprichting brengt eenmalige kosten met zich mee die door gemeenten zelf moeten worden gedragen. Ons aandeel in deze oprichtingskosten wordt geschat tussen de 300 duizend euro en 800 duizend euro. Het minimumbedrag hebben we in 2013 in het meerjarenbeeld meegenomen, voor het overige hebben we weerstandscapaciteit gereserveerd in ons weerstandsvermogen. Efficiency voordelen die we in toekomst ontvangen vanuit het RUD vloeien terug naar de algemene middelen. In 2014 wordt de bijdrage van 300 duizend euro in 2013 teruggedraaid.

OCSW

Transitiekosten decentralisatie AWBZ naar Wmo (voordeel 289 duizend euro)

In 2012 en 2013 worden extra middelen beschikbaar gesteld die bedoeld zijn om gemeenten te compenseren voor de (transitie)kosten die samenhangen met de decentralisatie van de functie begeleiding uit de AWBZ. We ontvangen hiervoor in 2012 433 duizend euro en in 2013 289 duizend euro. Het voordeel in 2014 betreft de verlaging van de uitkering van 2013 naar 2014 die wordt verrekend met de sector. Tegenover dit voordeel staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld 2014.

Eigen kracht (voordeel 50 duizend euro)

In het kader van het programma 'Eigen Kracht' ontvangen we in de jaren 2011, 2012 en 2013 jaarlijks 50 duizend euro via het gemeentefonds. Deze middelen zijn bedoeld om vrouwen zonder startkwalificatie te begeleiden naar werk. In 2014 stopt deze uitkering. Deze mutatie wordt verrekend met de sector. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld 2014.

ROEZVrijval kapitaallasten ROEZ (nadeel 375 duizend euro)

Bij de dienst ROEZ is jaarlijks sprake van een vrijval van kapitaallasten. In 1997 is afgesproken dat een deel (937 duizend euro) van deze vrijval ingezet wordt voor G-Kracht en het Structuurplan. Het overige valt jaarlijks incidenteel vrij ten gunste van de algemene middelen. De vrijval voor 2014 is berekend op 125 duizend euro. In 2013 was de berekende vrijval 500 duizend euro. Dit betekent dus een nadeel van 375 duizend euro in 2014 ten opzichte van 2013. In 2015 wordt de incidentele vrijval vanuit 2014 teruggedraaid. Dit levert een nadeel van 125 duizend euro op in 2015.

Actualiseren bestemmingsplan Binnenstad (nadeel 40 duizend euro)

In de meerjarenbegroting 2012-2015 is 65 duizend euro extra beschikbaar gesteld om bestemmingsplannen te actualiseren. Deze middelen zijn met name beschikbaar gesteld om het bestemmingsplan binnenstad te actualiseren. Door de omvang en complexiteit van het bestemmingsplan kan dit knelpunt niet binnen de beschikbare middelen worden opgelost. Deze extra bijdrage is in 2013 teruggedraaid omdat er in dat jaar geen extra middelen benodigd waren. Voor 2014 worden de extra kosten geschat op 40 duizend euro, voor 2015 op 45 duizend euro.

Jongerenhuisvesting: aanpak illegale kamerverhuurpanden

Begin 2011 is besloten ROEZ voor de jaren 2012 tot en met 2014, in het kader van het thema 'Jongerenhuisvesting', jaarlijks 400 duizend euro beschikbaar te stellen voor de aanpak van illegale kamerverhuurpanden. De dekking komt vanuit extra opbrengsten vanuit het gemeentefonds. In 2015 wordt de extra bijdrage teruggedraaid.

Extra vrijval regio Groningen-Assen

Voor de jaren 2012-2014 wordt een extra vrijval bijdrage regio Groningen-Assen verwacht van jaarlijks 116 duizend euro. We gaan er vanuit dat de vrijval vanaf 2015 weer verval.

Nationale gebiedsontwikkeling

Vanuit de septembercirculaire gemeentefonds 2011 is voor de periode 2012-2015 jaarlijks 280 duizend euro beschikbaar gesteld voor nationale gebiedsontwikkeling. In 2016 stopt deze uitkering. Deze mutatie wordt verrekend met de sector. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld.

Basisregistratie Grootchalige Topografie (voordeel 25 duizend euro)

Vanaf 2012 is de wet Basisregistratie Grootchalige Topografie van kracht. De bronhouders, waaronder gemeenten, hebben aantal jaren de tijd om dit bestand te vervaardigen. Voor deze transitie heeft het Rijk een (geringe) vergoeding beschikbaar gesteld. Uit onderzoek blijkt dat deze bijdrage niet voldoende is om de volledige transitie uit te voeren. De extra (incidentele) kosten bedragen voor Groningen 100 duizend euro in 2013 en 75 duizend euro in 2014. In 2014 wordt de vergoeding teruggebracht naar 75 duizend euro, in 2015 wordt de uitkering volledig teruggedraaid.

SOZaweBijzondere bijstand en armoedebestrijding (nadeel 1,359 miljoen euro)

Op basis van bestaand beleid wordt met Sozawe de bijzondere bijstand en de formatie nagecalculeerd op basis van volume. Dit gebeurt ook voor armoedebestrijding. Via het gemeentefonds ontvangen we hiervoor een vergoeding die we doorgeven aan Sozawe. Omdat nog niet duidelijk is welke ontwikkeling op dit gebied in het gemeentefonds is opgenomen hebben we de budgetten voor Sozawe op dit onderdeel nog niet aangepast. Deze aanpassing zal gebeuren naar aanleiding van de meicirculaire 2013.

Vrijval kapitaallasten nieuwbouw Europapark (nadeel 1,443 miljoen euro)

De dekking voor de nieuwbouw Europapark hadden we vanaf 1 januari 2012 volledig geregeld. Doordat de verwachte oplevering pas plaatsvindt op 1 oktober 2013 is het gereserveerde bedrag aan kapitaallasten voor 2012 volledig vrijgevallen en hebben we bij de begroting 2013 een budget gereserveerd voor kapitaallasten voor de laatste 3 maanden van 2013. In voorliggend meerjarenbeeld wordt de resterende benodigde dekking voor de overige 9 maanden structureel geregeld. Dit levert een nadeel op van 1,4 miljoen euro vanaf 2014.

BestuursdienstAfwikkeling reserve EGG/ GKB (nadeel 15 duizend euro)

Bij de begroting 2011 hebben we de reserves 'afkoopsom EGG' en 'risico GKB' tegen het licht gehouden en hebben we geconcludeerd dat deze reserves een positief saldo hadden en konden worden opgeheven. De incidentele vrijval van het positieve saldo hebben we ingezet bij de begroting 2011. Aan de reserve werd jaarlijks een bedrag onttrokken ter compensatie van het vervallen van de bijdrage van het Gemeentelijk Energiebedrijf aan de exploitatie van de gemeente. In de gemeentelijke begroting zat ook een jaarlijkse toevoeging aan de reserve. De onttrekking uit de reserve en de storting vanuit de exploitatie hebben we tegen elkaar weg laten vallen. Per saldo levert dit een nadeel op van 15 duizend euro in 2014.

Enexis/ Attero

In het meerjarenbeeld 2013-2016 werd nog uitgegaan van de afspraak dat de jaarlijkse inkomsten vanuit Enexis en Attero, bestaande uit rente en dividend, werden gereserveerd voor de gemeentelijke bijdrage aan de RegioTram. Bij de begroting 2013 is besloten te stoppen met de RegioTram. Hierdoor vervalt de reservering van de verwachte opbrengsten voor de RegioTram (via de reserve RSP). Daarnaast is bij de begroting 2014 besloten voor 2014 uit te gaan van een incidentele opbrengst van 2,9 miljoen euro vanuit Enexis en Attero en voor 2015 uit te gaan van een opbrengst van 2,1 miljoen euro. De al begrote inkomsten in het meerjarenbeeld 2013-2016 vervallen hiermee.

Vermindering politieke ambtsdragers

Een van de maatregelen vanuit het Regeerakkoord is de vermindering van het aantal politieke ambtsdragers. Hiervoor ontvangen we een korting van 1,2 miljoen euro op de algemene uitkering in 2015. Deze korting hebben we als taakstelling doorgegeven aan de organisatie en moet worden opgelost door een daadwerkelijke vermindering van het aantal politieke ambtsdragers vanaf 2015.

ISV vervalt vanaf 2015

Via het gemeentefonds ontvangen we in de jaren 2011 tot en met 2014 jaarlijks de decentralisatie uitkering ISV. Deze uitkering wordt verrekend met de sector. In 2015 vervalt de ISV uitkering. Dit levert een nadeel van 6,4 miljoen euro op in het gemeentefonds. De verrekening met de sector vervalt eveneens, wat tot een voordeel leidt van 6,4 miljoen euro. Voor het saldo van het meerjarenbeeld heeft deze mutatie dus geen consequentie.

ConcernAreaaluitbreiding (totaal nadeel 648 duizend euro)

Jaarlijks wordt rekening gehouden met areaaluitbreiding voor sport, welzijnsvoorzieningen, recreatiegebieden, scholen en brandweer (in totaal 648 duizend euro in 2013). Bij de begroting 2012 is besloten vanuit deze post voor de jaarschijf 2014 604 duizend euro incidenteel in te zetten als dekkingsmiddel voor de begroting 2012-2014.

LHBT- emancipatiebeleid (voordeel 20 duizend euro)

In het kader van het LHBT-emancipatiebeleid (LHBT: Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen en Transgender personen) ontvangen we in de periode 2012-2014 jaarlijks 20 duizend euro. In 2015 wordt deze uitkering gedraaid. Tegenover dit (concern)voordeel in

2015 staat een gelijkwaardig nadeel in het gemeentefonds in 2015. Per saldo heeft dit dus geen effect op het saldo van het meerjarenbeeld in 2015.

Concernmengpercentage BTW (nadeel 250 duizend euro)

De belastingdienst heeft in haar onderzoek 2003-2010 geconstateerd dat de btw op de indirecte kosten bij een aantal organisatieonderdelen op basis van een concernmengpercentage dient te worden nagecalculeerd. Als gevolg van toepassing van het concernmengpercentage ontstaat jaarlijks een tekort van circa 250 duizend euro dat ten laste wordt gebracht van het meerjarenbeeld.

Ad 4. Uitkeringen gemeentefonds

Uitkeringen Gemeentefonds	2014	2015	2016	2017
Totaal uitkeringen Gemeentefonds	11.300	-17.192	2.208	2.325

De effecten van het Regeerakkoord en de september- en decembercirculaire 2012 op het gemeentefonds zijn verwerkt in het meerjarenbeeld. Eind mei verschijnt naar verwachting een nieuwe gemeentefonds circulaire, de effecten hieruit verwerken we in de gemeentebegroting 2014.

Effecten september- en decembercirculaire 2012

Naast aanpassingen in de accressen volgen twee overige ontwikkelingen uit de september- en decembercirculaire 2012 gemeentefonds die van invloed zijn op het saldo van het meerjarenbeeld:

- De rijkskorting op de kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders is niet volledig doorgegeven aan de sector, omdat het budget daarvoor bij de sector ontoereikend is. Hierdoor komt structureel 100 duizend euro ten laste van het meerjarenbeeld.
- In verband met een snellere groei van de uitkeringsbasis dan eerder meegenomen in de ramingen van het gemeentefonds voor de jaren 2015 en 2016 (aantal inwoners, uitkeringsontvangers, woonruimten, e.d.) heeft het rijk de uitkering voor de jaren 2015 en 2016 neerwaarts bijgesteld.

Effecten regeerakkoord

Naast de accresaanpassingen blijkt uit het regeerakkoord dat het rijk twee specifieke kortingen doorvoert op het gemeentefonds:

- Het budget voor onderwijshuisvesting wordt landelijk afgeroomd met 256 miljoen euro vanaf 2015. Voor Groningen betekent dit een korting van 3,6 miljoen euro vanaf 2015.
- Het rijk voert een korting door op het gemeentefonds van 200 miljoen euro in 2014, oplopend tot 550 miljoen euro vanaf 2015, in verband met het tekort dat het rijk heeft op het BTW compensatiefonds. Voor Groningen betekent dit een korting van 2,5 miljoen euro in 2014 oplopend tot 6,9 miljoen euro vanaf 2015.

Tenslotte blijkt uit de specificatie overzichten van het gemeentefonds, ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken, dat de stad Groningen harder groeit dan Nederland in zijn geheel. Het aandeel van Groningen in de algemene uitkering wordt hierdoor groter. Dit leidt tot een structureel voordeel van ongeveer 1,5 miljoen euro vanaf 2014.

Ad 5. Dekking BTW-compensatiefonds (BCF)

Dekking BCF/Schone lei	2014	2015	2016	2017
Dekking BCF	-400	-400	-400	-400
Totaal dekking BCF/schone lei	-400	-400	-400	-400

In 2003 is de wet op het BTW compensatiefonds (BCF) in werking getreden. Bij dit fonds kunnen gemeenten BTW declareren die ze hebben betaald bij het uitbesteden van werk. Bij inwerkingtreding van het BCF is ook een bestemmingsreserve BCF ingesteld. Deze reserve is ter afdekking van risico's en nadelen die samenhangen met de invoering van het BCF. De reserve wordt structureel gevoed met 400 duizend euro die hiertoe in het Meerjarenbeeld is opgenomen.

Uit de evaluatie van het BCF blijkt dat de structurele voeding van de bestemmingsreserve kan vrijvallen. Bij de begroting 2013 hebben we de jaarlijkse voeding van 400 duizend euro in 2013 en 2014 ingezet ter dekking van de begroting. De jaarlijkse voeding voor de jaren vanaf 2015 is in kaart gebracht als mogelijke dekkingsmogelijkheid voor de begroting 2014.

Ad. 6 Bezuinigingen

Bezuinigingen	2014	2015	2016	2017
Bezuinigingen 2011-2014	5.510	-3.000	0	0
Aanvullende bezuinigingen	900	0	0	0
Realisatie bezuinigingen	-250	0	0	0
Totale (terugraming) incidentele dekking	6.160	-3.000	0	0

Het oorspronkelijke bezuinigingspakket van 42,5 miljoen euro is in het financieel meerjarenbeeld verwerkt. De totale bezuiniging wordt in vier jaarlijkse stappen opgebouwd. In 2014 wordt 5,5 miljoen euro extra bezuinigd ten opzichte van 2013, het totaal te bezuinigen bedrag in 2014 komt hiermee op 42,5 miljoen euro. Voor meer gedetailleerde informatie over dit pakket wordt verwezen naar het voorstel over dit bezuinigingspakket dat gelijktijdig met de begroting 2011 aan u is voorgelegd.

In voorliggend meerjarenbeeld is ook het aanvullende bezuinigingspakket verwerkt. In de najaarsnota bij de begroting 2012 hebben we aangegeven dat we in 2013 1,6 miljoen euro aanvullend willen gaan bezuinigen oplopend tot 2,5 miljoen euro in 2014. Voor meer gedetailleerde informatie over dit pakket wordt verwezen naar het voorstel over dit aanvullende bezuinigingspakket dat in februari 2012 aan u is voorgelegd.

De bezuinigingsmaatregel 'verlaging factor incidenteel' hebben we verwerkt via het meerjarenbeeld. We hebben de kosten die we kwijt zijn aan nominale kosten structureel verlaagd met 250 duizend euro. De taakstelling die we hiervoor opgenomen hebben in het meerjarenbeeld kan dus ook verlaagd worden met 250 duizend euro.

In 2015 is een nadeel opgenomen van 3 miljoen euro. Dit nadeel ontstaat doordat een deel van de maatregelen opgenomen in het bezuinigingspakket een incidenteel karakter heeft. Dit betreft de besparingen die worden gerealiseerd op de ISV budgetten die we ontvangen vanuit het Rijk. De ISV budgetten zijn toegekend tot en met 2014. De hoogte van deze budgetten (en daarmee de mogelijk te realiseren besparing) vanaf 2015 is onbekend.

Ad. 7 Terugramen incidentele dekking

Incidentele dekking	2014	2015	2016	2017
Inzet treasury resultaten	-2.000			
Incidentele inzet vrijval areaaluitbreiding	129	-604		
Aanbestedingsvoordeel station Europapark	-8.000			
Inzet vrijval incidentele middelen		-267		
Regio Groningen-Assen		-43		
Vergoeding kabels en leidingen Enexis	-4.500			
Inzet rente over de RSP reserve 2013-2015		-300		
Vrijval bijdrage reserve BCF in 2013 en 2014	-3.600	-5.200		
Vrijval gereserveerd weerstandsvermogen RegioTram	-4.400			
Vrijval middelen RegioTram	-3.000			
Prognose rekeningsresultaat 2012	-7.500			
Jaarlijkse inkomsten Enexis en Attero	-800	-2.100		
Risicobuffer 2014	5.000	-5.000		
Stopzetten RegioTram	-48.300			
Stopzetten projecten	-14.600			
Totale (terugraming) incidentele dekking	-91.571	-13.514	0	0

Inzet treasury resultaten

Bij de begroting 2012 hebben we voor 2013 rekening gehouden met het niet hoeven toevoegen van rente aan reserves en voorzieningen van voldoende omvang. Dit levert incidenteel een voordeel op van 2 miljoen euro in 2013. In 2014 wordt deze incidentele inzet teruggedraaid.

Incidentele inzet vrijval areaaluitbreiding (voordeel 129 duizend euro)

In het meerjarenbeeld is jaarlijks cumulerend ongeveer 100 duizend opgenomen om onderhoudskosten voor nieuwe voorzieningen in de uitleggebieden te kunnen dekken. Hiervoor is vanuit voorgaande jaren nog een bedrag van circa 450 duizend euro beschikbaar waaraan geen structurele bestemming is gegeven. Dit (oplopende) bedrag hebben we tot en met 2014 ingezet bij de begroting 2012. In 2014 stijgt dit bedrag met 129 duizend euro tot 604 duizend euro. In 2015 wordt deze inzet teruggedraaid.

Aanbestedingsvoordeel Station Europapark (nadeel 8 miljoen euro)

De aanbesteding is gunstig verlopen. Hierdoor ontstaat binnen de grondexploitatie Station Europapark een voordeel van 8 miljoen euro. De beginselen van tussentijdse winstneming en het daarbij horende voorzichtigheidsbeginsel, indachtig hebben wij deze vrijval ingezet voor de jaarschijf 2013 bij de begroting 2012. In 2014 wordt deze inzet teruggedraaid.

Inzet vrijval incidentele middelen (nadeel 267 duizend euro)

Bij de begroting 2011 hebben we een incidentele vrijval op NLA-AWBZ middelen voor de periode 2011-2014 ingezet. Deze vrijval vervalt in 2015.

Regio Groningen-Assen (nadeel 43 duizend euro)

Bij de begroting 2011 bleek een vrijval op onze bijdrage aan de regio Groningen-Assen van 43 duizend euro per jaar tot 2015. Deze vrijval wordt in 2015 teruggedraaid.

Vergoeding kabels en leidingen Enexis

Bij de begroting 2013 hebben we een incidentele opbrengst van 4,5 miljoen euro ingeboekt voor de verlegging van kabels en leidingen. Deze opbrengst wordt in 2014 teruggedraaid.

Inzet rente over de reserve RSP

In de jaren 2013-2015 houden we rekening met 300 duizend euro per jaar aan rente op de reserve RSP voor dekking van plankosten van infrastructurele projecten die onderdeel zijn van het RSP. Bij de begroting 2013 hebben we extra beleidsmiddelen beschikbaar gesteld voor plankosten in 2013 en 2014. De rente over de reserve is daarom meegenomen als dekkingsmaatregel bij de begroting 2013 voor de jaren 2013 en 2014. Deze opbrengst wordt in 2015 teruggedraaid.

Vrijval bijdrage reserve BTW compensatiefonds

Uit de evaluatie van het BTW compensatiefonds (BCF) blijkt dat de structurele voeding van de bestemmingsreserve BCF kan vrijvallen. Het gaat om 0,4 miljoen euro structureel cumulatief (dit is een jaarlijks met 0,4 miljoen euro oplopend structureel bedrag).

Uit de evaluatie blijkt ook dat de budgetten voor de afvalstoffenheffing met 200 duizend euro (structureel) gekort dienen te worden omdat de compensatie die wordt ontvangen uit het BCF hoger is dan de korting op de budgetten bij de afvalstoffenheffing. Daarnaast kunnen de hierdoor teveel ontvangen bedragen over de afgelopen periode (2005-2012) worden onttrokken aan de reserve afvalstoffenheffing. Het gaat om 800 duizend euro incidenteel.

Bij de begroting 2013 hebben we de structurele vrijval omgeruild naar een incidentele vrijval. Inclusief het incidentele voordeel op de reserve afvalstoffenheffing heeft dit per saldo een vrijval opgeleverd van 8,8 miljoen euro in 2013 en 5,2 miljoen euro in 2014. In 2014 wordt de vrijval afgebouwd van 8,8 miljoen euro naar 5,2 miljoen euro, in 2015 wordt de incidentele vrijval vanuit 2014 teruggedraaid.

Vrijval gereserveerd weerstandsvermogen RegioTram

Op basis van de geactualiseerde business case en nieuwe afspraken over de risicoverdeling met de provincie Groningen was een nieuwe risico inschatting gemaakt van het gemeentelijk risico bij de RegioTram. Op basis daarvan bleek dat 4,4 miljoen euro van de gereserveerde middelen voor het weerstandsvermogen van de RegioTram kon vrijvallen. Met het stopzetten van de RegioTram veranderde deze vrijval niet. Deze incidentele vrijval is ingezet bij de begroting 2013 en wordt teruggedraaid in 2014.

Vrijval middelen RegioTram

We hadden met de provincie een afspraak gemaakt over onze initiële bijdrage aan de RegioTram. Deze bijdrage was vastgesteld op 42 miljoen euro prijspeil 2008. Wij hielden nog rekening met een bijdrage van 50 miljoen euro prijspeil 2015. De afspraak met de provincie leidde tot een vrijval van 3 miljoen euro. Met het stopzetten van de RegioTram veranderde deze vrijval niet. Deze incidentele vrijval is ingezet bij de begroting 2013 en wordt teruggedraaid in 2014.

Inzet jaarrekeningsresultaat 2012

Bij de begroting 2013 zijn we uitgegaan van een rekeningsresultaat van 7,5 miljoen euro over 2012 dat ingezet kon worden bij de begroting. In 2014 wordt deze incidentele inzet teruggedraaid.

Jaarlijkse inkomsten Enexis en Attero

De jaarlijkse inkomsten bestaan uit rente over een lening aan Enexis en dividend over de Enexis aandelen. Deze middelen werden tot nu toe ingezet voor de gemeentelijke bijdrage aan de RegioTram. Met het stopzetten van de RegioTram hebben we bij de begroting 2013 de jaarlijkse inkomsten van Enexis en Attero opgenomen in het meerjarenbeeld voor de jaren 2013 en 2014. De jaarlijkse inkomsten zijn 2,1 miljoen euro.

Daarnaast hebben we ingestemd met een wijziging van het aandeelhouderschap van Attero waarbij de huidige aandeelhouders worden uitgekocht. Hiervoor ontvangen we naar verwachting een eenmalige uitkering tussen de 400 duizend euro en 1,3 miljoen euro. We hebben bij de begroting 2013 rekening gehouden met een eenmalige uitkering van 800 duizend euro in 2013. Deze eenmalige uitkering van 800 duizend euro wordt teruggedraaid in 2014, in 2015 wordt de jaarlijkse inkomst van 2,1 miljoen euro teruggedraaid.

Risicobuffer 2014

In de begroting 2011 is een risicobuffer opgenomen van 2,5 miljoen euro structureel in 2014. Deze buffer is de begroting 2011 beschikbaar gesteld om ons te beschermen tegen de effecten van de economische crisis en de financiële risico's die de uitvoering van projecten met zich meebrengt. Met deze buffer kunnen we circa 34 miljoen euro investeren. Hiervan was inmiddels 29 miljoen euro ingezet. Voor de RegioTram (14 miljoen euro), Herewegviaduct (10 miljoen euro) en Sontbrug (5 miljoen euro). Daarnaast resteerde er nog een ruimte van 5 miljoen euro die is ingezet in de jaarschijf 2014 bij de begroting 2013. In 2015 wordt deze incidentele inzet teruggedraaid.

Stopzetten RegioTram

Bij de begroting 2013 is besloten de RegioTram stop te zetten. Per saldo leverde dit een incidentele vrijval op van 48,3 miljoen euro die is ingezet bij de begroting 2013. In 2014 wordt deze incidentele inzet teruggedraaid.

Stopzetten projecten

Bij de begroting 2013 is besloten te stoppen met een aantal projecten. Dit leverde een incidentele vrijval op van 14,6 miljoen euro. Deze incidentele vrijval is ingezet bij de begroting 2013 en wordt teruggedraaid in 2014.

Ad 8. Nieuw beleid

In het meerjarenbeeld zijn steeds de mutaties ten opzichte van het vorige meerjarenbeeld verwerkt. Dit leidt tot onderstaand overzicht:

Budgetten nieuw beleid	2014	2015	2016	2017
Verdeling nieuw beleid 2008-2011	-300	-300		
Verdeling nieuw beleid 2011-2014 i	887	7.615		
Verdeling nieuw beleid 2011-2014 s	-2.500			
Verdeling extra beleid 2012-2015 i	5.927	14.598		
Verdeling extra beleid 2012-2015 s	-1.700			
Verdeling extra beleid 2013-2016 i	80.311	12.801		
Aanpassing nadeel rijksbezuinigingen 2014	10.000	-10.000		
Totaal Budgetten nieuw beleid	92.625	24.714		

Verdeling nieuw beleid 2008-2011 s (nadeel 300 duizend euro)

Dit betreft continuering van beleid uit voorgaande jaren. Bij de vaststelling van de begroting 2008 zijn middelen beschikbaar gesteld voor Regiorail (300 duizend euro). De reeks voor Regiorail liep tot en met 2015. Deze middelen zijn meegenomen bij de berekening van de vrijval die is ontstaan door het stopzetten van de RegioTram.

Verdeling nieuw beleid 2011-2014 i (voordeel 887 duizend euro)

Bij de begroting 2011 is in 2013 een bedrag van 10,252 miljoen euro ingezet aan incidentele aanvullende beleidsmiddelen. In 2014 wordt een bedrag van 9,365 miljoen euro aan incidentele beleidsmiddelen ingezet. Dit betekent een verlaging van 887 duizend euro ten opzichte van 2013.

Verdeling nieuw beleid 2011-2014 s (nadeel 2,5 miljoen euro)

Dit betreft continuering van beleid uit voorgaande jaren. Bij de begroting 2011 is besloten dat vanaf 2014 een structureel bedrag van 2,5 miljoen euro wordt gereserveerd voor het opbouwen van een risicobuffer.

Verdeling extra beleid 2012-2015 i (voordeel 5,9 miljoen euro)

Bij de begroting 2012 is voor de jaarschijf 2013 20,525 miljoen euro ingezet aan incidentele extra beleidsmiddelen. In 2014 wordt een bedrag van 14,598 miljoen euro aan incidentele beleidsmiddelen ingezet. Dit betekent een verlaging van 5,927 miljoen euro ten opzichte van 2013.

Verdeling extra beleid 2012-2015 s (nadeel 1,7 miljoen euro)

Bij de begroting 2012 zijn extra beleidsmiddelen beschikbaar gesteld voor ICT. In 2012 is incidenteel 878 duizend euro beschikbaar gesteld, in 2013 is incidenteel 2,522 miljoen euro beschikbaar gesteld. Vanaf 2014 wordt structureel 1,7 miljoen euro beschikbaar gesteld.

Verdeling extra beleid 2013-2016 i (voordeel 80,311 miljoen euro)

Bij de begroting 2013 is in 2013 een bedrag van 93,112 miljoen euro ingezet aan incidentele aanvullende beleidsmiddelen. In 2014 wordt een bedrag van 12,801 miljoen euro aan incidentele beleidsmiddelen ingezet. Dit betekent een verlaging van 80,311 miljoen euro ten opzichte van 2013.

Aanpassing nadeel rijksbezuinigingen 2014 (voordeel 10 miljoen euro)

In de begroting 2013 is voor aanvullende rijksbezuinigingen een risicobedrag van 10 miljoen euro opgenomen in 2014. De door het rijk vastgestelde bezuinigingen vanuit het regeerakkoord zijn in het meerjarenbeeld verwerkt. De risicoreservering van 10 miljoen euro in 2014 kan hierdoor vervallen. In 2015 wordt dit incidentele voordeel teruggedraaid.